

Pred in po volitvah v Italiji

Napredne sile in vladne odgovornosti

V Italiji je politični položaj zelo razgiban, tako kot se spodobi za obdobja zgodovinskih sprememb ali ... revolucij. Gotovo je, da je propadel politični razred, ki je vodil državo vsa poveljna desetletja. To jasno dokazujejo tudi zadnje volitve, ki nakazujejo obenem, da si mora leвица - skupaj z drugimi seveda - prevzeti odgovornost za upravljanje države v prihodnje. A to predpostavlja, da je treba prej zmagati volitve.

Vendar osnovnega pomena je sledeča ugotovitev: tako za zmago na volitvah kot za upravljanje države še zdaleč ne zadostuje sama leвица, pa naj bo še tako združena in enotna. To nas učijo nedavne upravne volitve, ki so pokazale konkretno, da je nujno "seštevati" levičarske glasove s sredinskimi, sicer napredno usmerjenimi, a vendar sredinskimi (če uporabljamo dosedanje klasifikacije). Kajti samo tako lahko pridemo do zmage koalicije, ki uživa podporo in zaupanje večine prebivalstva in je zato sposobna solidno upravljati neko občino, pokrajino, deželo ali državo. Na nedavnih volitvah je taka koalicija dobila svojo konkretizacijo ponekod tudi formalno na glasovnici (na primer v Trstu),

ponekod pa direktno na terenu. Težko si je predstavljati, da bo na parlamentarnih volitvah moč doseči zmago oziroma zmagovito koalicijo direktno na terenu, ne da bi prišlo že prej do skupno dogovorjene strategije med levičarskimi, drugimi progresističnimi in tudi sredinskimi silami.

To pa pomeni, da moramo voditi tudi na levičarsko politiko povezovanja s tako imenovano sredino, pri čemer bi moralo biti osnovno pravilo enakopravno sodelovanje. Kajti nesprejemljive bi bile težnje po prevladi ali hegemoniji, a ravno tako ne bi bila na mestu izsiljevanja.

Danes nismo še v stanju točno predvideti, kako se bodo razvile stvari do prihodnjih parlamentarnih volitev. Zelo razgibano je znotraj KD, ki se spreminja v Ljudsko stranko in se pri tem med seboj bijeta dve težnji: težnja tistih, ki se ozirajo na levo, in težnja tistih, ki bi se radi povezali na desno z Berlusconiem, samim Bossijem in desnico nasploh ter vlečejo za seboj tudi Segnija. Razgibano pa je zdaj tudi znotraj Lige Nord, kjer se zavedajo, da se moraš v večinskem volilnem sistemu povezati z drugimi, če nočeš ostati praznih rok, kot je ostala ta

stranka na upravnih volitvah v Trstu, Benetkah in Genovi, kljub temu da je v vseh treh mestih prva med strankami.

To dokazuje med drugim, da je večinski volilni sistem učinkovito sredstvo za stimulacijo povezovanja med strankami oziroma za preseganje ozkih strankarskih interesov. Politične sile morajo delati v splošno in ne v zasebno korist, kot se je dogajalo v veliki meri doslej.

Za prihodnost države in razvoja demokracije nasploh je torej bistvena politika povezovanja in zavezništva, ki se ne sme omejiti le na levo, ampak mora zaobjeti celoten napredni tabor: le-ta gre seveda do vključno demokratičnega katoliškega sveta, ki je bil doslej organiziran ali se je prepoznaval v KD in se sedaj skuša organizirati drugače, tako da se bo verjetno ločil od desnice, ki škili Berlusconiju in podobnim.

Na zadnjih upravnih volitvah smo napredne koalicije zmagale prav zaradi tega, ker smo se razne stranke in gibanja (DSL in drugi) povezali v volilno-upravna zavezništva, ki so volilec vlivala zaupanje. To pot je treba ne le utrditi, a še razširiti.

MB

Maran: novi pokrajinski tajnik

Alessandro Maran iz Gradeža je nov tajnik Posoške federacije DSL. Na svoji prvi seji, v številčno skrčeni obliki, je federalni komite DSL za Goriško takoj prešel v operativno fazo. Glavna točka dnevnega reda je bila izvolitev novega tajnika. Uvod v imenu predsedstva federacije je prinesel bivši tajnik Salomoni, ki je razvil misli in sintezo pokrajinskega kongresa. V imenu predsedstva je takoj predlagal Marana za tajnika. Po Salomonijevem mnenju bo moral novi tajnik stati nad notranjimi tokovi (Gorica-Tržič) in moral bo izraziti vse svoje organizacijske sposobnosti v politiki in administraciji federacije. Bivšemu tajniku Salomoniju je bila tudi izrečena splošna zahvala za večletno delo predvsem pa za to, da je prepeljal stranko iz KPI v DSL, kar v prvem letu obstoja nove stranke ni bilo lahko delo.

Maranovo kandidaturu je podprl deželni svetovalec Michele Degrassi. Degrassi je orisal tri najbolj zapletene vize, ki jih bo moral novi tajnik na nek način rešiti.

Na prvo mesto je postavil stike z mediji, ki so zelo slabi in nenaklonjeni DSL. Na drugo mesto je postavil nujno preureditev imovine federacije in na tretje zamisel o novi vlogi federalnega komiteja, ki bi z delom vseh svojih izvoljenih članov praktično kril vso problematiko Goriške pokrajine. Iz tega bi morala zato iziti jasna, preprosta in učinkovita politika Posoške federacije.

Maranovo kandidaturu je podprla velika večina tovarišev, razen skupine iz Tržiča. Tržiški tajnik Gherghetta se je jasno uprl Maranovi kandidaturi, tudi z nizkotnimi udarci. Gherghetta sodi, da je Maran le nadaljevanje starega imobilizma, medtem, ko je treba tudi pri nas (DSL) delati dinamično za napreden pol strank.

Maran je bil nato izvoljen s široko večino (eden proti, štirje neopredeljeni). Za predsednika federalnega komiteja je bil drugič potrjen Ennio Pironi.

Alessandro Maran je doma iz Gradeža, živi v Vidmu in je star 33 let. Je funkcionar Posoške federacije DSL in se je v zadnjih letih zelo zavzel, da bi rešil vse vize z imovino DSL na Goriškem. V tem smislu je že pred časom predlagal več rešitev in je v tem zelo dobro podkovan.

Poleg tega je tudi podžupan v Gradežu. V KPI se je vpisal leta 1978, kasneje pa zaradi nesoglasij s politiko KPI članske izkaznice ni obnovil. Zopet je pristopil leta 1986. Maran je povedal, da se bo posvetil sestavi programa in da bo v najkrajšem času sklical federalni komite, da ga odobri. Dejal je, da bodo morali člani komiteja več delati in da je dolžnost vsakega, da drži stranko, nikakor je ne sme razkrajati. Kdor je volil proti njegovi kandidaturi je torej dobil še dober moralni nauk, poleg, med navednicami, političnega opomina.

MJ

Šolstvo: Proti predlogom ministrice Jervolino

Dijaki množično na ulicah

(Foto Kroma)

Manjšina in volitve

Tudi za slovensko manjšino je pomen nedavnih volitev v Trstu gotovo zgodovinski. Iz položaja opozicije in izrinjenosti iz krogov oblasti smo sedaj prešli v položaj t.i. pozicije, saj smo vključeni v gibanje oziroma koalicijo, ki je v mestu dobila večino. Ko smo bili v položaju opozicije - nekoliko drugače je bilo za čase levega centra - smo bili predvsem protestniški in zahtevniški; v novem položaju bomo morali imeti več potrpljenja in... zaupanja vase in v druge.

Res je, čeprav smo zmagali, čeprav smo v večini, bomo morali imeti predvsem več potrpljenja kot doslej. Gre za to, da ne zahtevamo vse in takoj, ampak da z našim zadržanjem pomagamo oblikovati razmere in pogoje, v katerih bodo tudi konkretni specifični ukrepi v korist naše manjšine sprejeti od široke, sigurne večine tudi v javnosti in bodo ti ukrepi sami prispevali k ustvarjanju nam ugodnejšega terena in vzdušja. Za to moramo zaupati vase in v druge: župan Illy npr. je s svojim zadržanjem doslej dokazal, da si zaupanje zasluži (zahvala volilec na TV v slovenščini, prevajalci na prvi seji vseh rajon-

skih svetov...). Veliko stoji torej sedaj na nas! Naše obzorje moramo nekako razširiti. Zgrešeno bi bilo, ko bi zadnji volilni rezultat in ta nov položaj, kdo skušal izrabiti v lastno strankarsko korist. To bi pomenilo ošibiti položaje naše manjšine in njene perspektive v okviru perspektiv celotnega demokratičnega Trsta. Kajti zmaga na volitvah je zmaga demokratičnega slovenskega in italijanskega Trsta, ki tvori eno samo celoto. Vsako ločevanje bi bilo umetno in funkcionalno kvečjemu strankarskim koristim. Tudi analiza zadnjih rezultatov nam dokazuje, da etničnih komponent ne gre ločevati; v koristi vseh je prav združevanje, združeno nastopanje v družbi, ki je ena in ista. SSK je npr. tokrat izvolila dva svetovalca v občinski svet, ker je predstavila svoje kandidate na listi Zavezništva za Trst (AT) in je torej izkoristila tako slovenske kot italijanske glasove. Če bi se predstavila sama s svojim simbolom, bi izvolila kvečjemu enega samega svetovalca...

Tudi novi volilni zakoni nam torej pomagajo in to iz več vidikov. Na nas je, da tudi mi pomagamo pozitivnemu razvoju strani.

Vloga slovenske komponente DSL

Ko smo pred leti ustanovili slovensko komponento DSL, smo to storili v soglasju z italijanskimi tovariši, v prepričanju, da je tudi v naši stranki potrebna določena oblika organiziranosti in samostojnega nastopanja slovenskih tovarišev tako znotraj same stranke, kjer je bil doprinos slovenske komponente od vedno odločilen pri oblikovanju politične usmeritve, kot znotraj manjšine same.

Naša vloga je bila v teh letih determinantna v marsikaterem kočljivem trenutku. Na volitvah smo izvolili slovenskega predstavnika tako v Rim kot tudi na Deželo; na referendumu smo se izrekli za DA, in se s tem polnopravno vključili v procese spreminjanja.

Predvsem pa nam rezultati volitev za tržaško občino dokazujejo, da smo imeli prav, ko smo odločno zagovarjali vlogo, ki jo mora imeti manjšina pri oblikovanju naprednega "drugega Trsta" ob neobhodno potrebnem sodelovanju z italijanskimi demokrati. Kakršnakoli izolacija v zgolj etnični stranki bi bila za nas pogubna!

Na teh volitvah pa je padel še en "mit", ki so ga nekateri v manjšini zagovarjali, največkrat povsem instrumentalno, in sicer o "čistem slovenskem predstavištvu" oziroma o "okuženem z italijanskimi glasovi". Ta argument je bil končno odstranjen iz politične debate, kar seveda odpira nove možnosti skupnega nastopanja v italijanskem prostoru ter izven njega.

Tovariši slovenske komponente DSL se zavedamo velikih odgovornosti in težkih nalog, ki so pred nami. Čutimo potrebo, da bi tudi z novimi organizacijskimi pristopi popolneje izoblikovali stališča in predloge v skladu z novo situacijo.

V ta namen prirejamo 9. januarja celodnevni seminar v Domu na Brdini na Opčinah, na katerega vabimo vse tovariše in prijatelje, ki smatrajo, da lahko s svojo prisotnostjo in doprinosom k debati pripomorejo, da se slovenska komponenta DSL okrepi in še naprej opravlja funkcijo nositelja interesov manjšine ter širše demokratične levičarske stvarnosti.

ANAMARIJA KALC

Slovenski dijaki pri podpredsedniku dežele

Na sliki: Predsednik deželne svete Miloš Budin z dijaki Liceja F. Prešeren. (Foto Kroma)

Besede z vzhodno-zahodnega roba

Tržaška pokrajina: Neskončna zgodba nemogoče uprave

Volilni izdi v miljski, nabrežinski in še posebno na tržaški občini so bili kot kisik, ki prodre s čistim zrakom, če na stečaj odpreš okno predolgo časa zaprte sobe.

Svetloba in kisik učinkujeta najbrž prej psihološko kot stvarno v takih primerih. In tako, čeprav se zelo odgovorno zavedamo, da je soba še v velikem neredu in še zelo prašna, se vendar lotevamo pospravljanja z novim, bolj pozitivnim razpoloženjem. Čisto drugi občutki so me spreleteli, ko sem iz časopisja zvedela, da za tržaško Pokrajino bo treba ponoviti volitve.

Jasno je, da so nove volitve za Pokrajino potrebne, še zlasti zaradi kričnega protislovja v katerem bi se drugače znašli; v tržaški pokrajini upravljajo namreč sedaj vse občine napredne sile. Nesprejemljivo bi torej bilo, da bi ravno institucija, ki ima prvenstveno nalogo, da usklajuje in povezuje lastne občine, imela desničarsko upravo.

Nove volitve so torej nujnost, ker sestava pokrajinskega sveta, ki je izšla iz junijskih volitev ne odraža niti zdaleč spremenjenih političnih razmerij na Tržaškem.

Kot znano pa je odredba Državnega sveta potrdila to, kar je že Deželno upravno sodišče odgovorilo na priziv, ki ga je Severna liga vložila glede junijskih volitev, ko je tekmovalo tudi Furlansko gibanje, ne da bi zbralo potrebnih podpisov. Na osnovi te odredbe bi se morale torej volitve ponoviti spomladi z istimi kandidati za predsednika in z nespremenjenimi kandidatnimi listami, ki so bile predstavljene junija (razen, seveda, Furlanskega gibanja).

Danes, ko je po šestih mesecih tržaško politično prizorišče, tako kot drugje po Italiji, bistveno spremenjeno, ko so se nekatere stranke razkolile, ko so se izoblikovala, mimo spremenjenih imen in simbolov, tudi jasnejša zaveznitva, bi bilo dejansko nesmiselno, ko bi bili prisiljeni voliti na osnovi tega, kar je ustrezalo junijskim razmeram, ki sodijo že v "prazgodovino". Poleg tega pa sta še vedno odprti dodatni dve vprašanji in sicer priziva MSI in Slovenske skupnosti (volilna okrožja). Pereče vprašanje je sedaj, če je sploh mogoče in kako poseči na parlamentarni ravni zato, da bi bile junijske volitve popolnoma razveljavljene in da bi jih sklicali na novo. To ne bi bilo pomembno le iz političnega, temveč tudi iz finančnega vidika, kajti nove volitve bi končno omogočile izvolitev novega pokrajinskega sveta in brez Damoklejevih mečev vodila štiriletno upravo. Drugače je jasno, da bodo ponovitve volitev samo nesmiselno trošenje javnega denarja brez perspektiv ne rešitev.

NIVES KOŠUTA

Komisija za zaščito nacionalne substance

V zadnjih tednih se je v slovenskih občinah, tudi v Primorskem dnevniku - Republiki, razvila razprava okrog Komisije za zaščito nacionalne substance. Zanj je dal pobudo pisatelj Dane Zajc, delovala pa bo pri Društvu slovenskih pisateljev.

Tako sedaj beremo: načeta nacionalna substanca, bedenje nad njo; pragmatizem, nihilizem, nenačelnost; nacionalna substanca kot sprava duha in materije; substanca kot to, kar je nedotakljivo itd. Res, za gimnazijskega profesorja filozofije je to prava paša - iz vsakdanje kronike lahko učencem ponudim v branje živo metafiziko in to v zvezi z nacionalnim vprašanjem, na katerega smo pri nas na Tržaškem tako občutljivi. Raznolika besedila, ki so nastala okrog pobude Društva pisateljev, so tudi res prikladna za delo v razredu: z njimi bi opredeljevali temeljna vprašanja, kategorije in pojme, se spustili v primerjalno analizo besedil, učenci bi se preizkusili v razpravi ipd.

Take ugotovitve v didaktični koristnosti razprav okrog komisije za zaščito nacionalne substance so seveda bolj iz profesionalne deformacije. V resnici me te razprave navdajajo bolj s tesnobo in nemočjo. Nacionalna substanca? Zaščita nacionalne substance? Komisija za to zaščito? Kaj se dogaja, da se tako nastavljajo vprašanja okrog narodove sedanjosti in perspektiv za prihodnost. Na tem polju se s težavo gibljem. Bolj kot o narodovi substanci in slovenstvu mi je blizu razmišljanje, čustvovanje, soočanje o

slovenskem narodu, ljudeh, o slovenski državi in o državi Sloveniji in njenih državljanih, o zgodovini Slovencev, slovenskih katoličanih, liberalcih, komunistih, slovenskih manjšinah - in o naših odnosih z drugimi.

Morda gre za dragoceno priložnost, ko se z govorom o substanci opredeljujemo do nacionalnega vprašanja in do družbenega in političnega dogajanja, ko s pojmom substance razlagamo naša razmerja do zgodovinskega trenutka in spopadov za družbeno in politično oblast - takrat se morda sproži v nas želja, da bi na novo in bolj poglobljeno razmišljali. A verjetno začne kmalu nastajati seznam, na katerega pride po vrsti vse, kar je ali naj bi bilo za narod ogrožujoče, neprimerno. Po tej poti postane tako pojmovan narod vse bolj in v vseh ozirih le eden-enoten-enovit-nedeljiv. Glede na opredelitev substance (tokrat za narod) postanejo skoraj nujno kmalu res dobri, lepi in resnični le eni-enaki, vse ostalo pa označeno, izolirano, odrinjeno kot anacionalno, tuje ali protinacionalno. Stvar sem prikazala seveda linearno, enostransko in suho, stvarnost pa je prepletena, vijugasta in sočna, a ne toliko, da bi v tem času v sebi ne nosila tudi to, po mojem mnenju, stran pot.

V Trstu besede o slovenstvu spominjajo na tiste o italijanstvu: sklicevanje na italijanstvo kot substanco, kot vseobsegajočo dušo mesta Trsta grozi Slovincem, a že nekaj časa je vse bolj razvidno, da ogroža bodočnost celega mesta in same ita-

lijanske tržaške someščane in plodnost vsega italijanskega v Trstu. Zakaj bi Slovenci in v Sloveniji tudi stopali na to pot?

Morda pa se v resnici ne spodobi, da komunist druge opozarja na nevarnosti njihovih novih in starih integralizmov, indeksov in grmad, ko imamo že dovolj svojih. Mnenja sem: dobro je, da tudi o substancah in tudi o narodovi substanci (kar mi je sicer daleč) govorimo, opozarjamo, svarimo in se za svoja prepričanja borimo - a brez komisij in ne kot višji razsodniki ali poslanci, temveč kot osebe, državljani, intelektualci, delavci, skupine, organizacije, med drugimi in drugačnimi. V tem primeru postane razpravljanje okrog nacionalne substance (v primeru, da se odločimo za tako kategorijo) zanimivo in dragoceno, taka skrb za narodno substanco pa pomemben in spodbuden doprinos. Ta bo morda postal s svojimi ustvarjalci tudi vodilen, prevladujoč, a še vedno eden med mnogimi.

Na pogubne posledice, ki jih utegne imeti tako sankcioniranje in omejevanje ravnanja ljudi opozarja tudi sam pobudnik za komisijo, pisatelj Dane Zajc. V Sloveniji žal doživlja tudi grobe osebne napade. S simpatijo mislim nanj, na njegovo Abecedarijo in na slavnostne besede na Prešernovi proslavi v Cankarjevem domu leta 1992. Sicer pa: ko učitelji in pisatelji govorimo v lastnem imenu, res nismo nevarni, le zakaj nam ne bi zato raje pozorno prisluhnili?

MARTA IVAŠIČ

Deželni komite DSL v Tržiču

V petek, se je v Tržiču sestal deželni komite Demokratične stranke levice. Deželni tajnik Ruffino je predstavil dokument, ki bo moral biti podlaga za bližnje politično delo DSL v Furlaniji Julijski krajini. Ruffino je povedal, da je bila tržaška izkušnja nadvse pozitivna, zato se mora stranka še naprej potruditi, da se bo napredna fronta utrdila.

Podrobno je tudi posegel na področje deželne politike. Menil je namreč, da je deželna institucija potrebna reform in večje avtonomije.

Svoje misli je sintetiziral v tri glavne točke:

1. Na političnem področju je treba ozdraviti javno administracijo in povezati javno z zasebnim. Nujen je tudi socialni pakt, ki bi moral rešiti pereče vogle dela in brezposelnosti. Na drugo mesto je postavil potrebo po federalizmu in predvsem reformo dajatev (taks), ki bi morale postati federalne (oz. več bi morale ostati v deželah). Veliko pomembnosti je tudi dal potrebi po večji avtonomiji lokalnih administracij. Tretja točka je zadevala problem zaposlenosti in razvoja naše dežele. Govora je bilo o industrijski krizi, o valorizaciji delavstva in nezaposlenih. Ruffino se je tudi dotaknil deželnega proračuna. Tajnik DSL meni, da je vlada, ki jo vodi Liga vedno šibkejša in je politično izolirana. Iz njene skupine na deželi sta se že dva svetovalec umaknila. Finančna politika Lige sploh ne prepira, ker je v prvi vrsti odrezala prispevke najbolj izpostavljenim kategorijam (psihični bolniki, zasvojenec z mamili itd.). Liga ni center sredinskega političnega gibanja v naši deželi. Ne išče nobenih zavezništov, da bi sestavila večino. Brez večine pa ni mogoče imeti stabilne in verodostojne vlade. Deželnemu tajniku DSL se zato zdi pravilno, da DSL voli proti proračunu in proti deželni vladi, ki ne daje nobenih garancij dobre vlade za bodoče. Ruffino se je tudi ustavil ob možnosti naprednih sil, da bi v prihodnosti prevzeli vladno naše dežele, vendar ne preden bo izglasovan nov volilni

deželni zakon. Izglasovanje novega volilnega zakona pa terja več časa (morda leta) in Liga igra prav na to, kar Fontaniniju brez dvoma ugaja. Napredni pol bo moral stopiti v ospredje. Treba se bo torej pogovarjati na podlagi programov in brez vsakršnih predsodkov do katerihkoli partnerjev.

Tudi demokristjani se bodo morali izreči, če želijo nadaljevati z izkušnjo Illy. KD in Liga bosta morali izbirati v kateri perspektivi bosta operirali. Danes je npr. Fontaninijska deželna vlada pod vsako kritiko. Postaja vedno šibkejša in nesposobna, da bi rešila pomembne probleme naše dežele.

Problem zase bodo tudi zelo verjetne in bližnje politične volitve. V tem smislu se bo deželna DSL premikala v soglasju z vsedržavno stranko in bo kovala zavezništva z naprednim blokom strank.

Glede deželnega položaja je Ruffino povedal, da ni dovolj zbrati skupaj politične sile na podlagi simbolov, treba je uresničiti jasen program iz katerega bo tudi lažje izkazati ustrezne kandidate. V tem smislu igra pomembno vlogo tudi katoliški svet.

Nato je bila na vrsti diskusija. Omembe vredna sta predvsem dva posega. V prvem je tržaški tajnik Stelio Spadaro opozoril na pozitivno politično izkušnjo v Trstu in opozoril, da je moč in pomembnost DSL v vrednosti zedinjenja širše napredne koalicije. Zato je bil mnenja, da se mora ta izkušnja še nadalje razvijati brez, da bi se DSL postavljala za center novega.

Deželni svetovalec Degrassi pa je prinesel poročilo o deželnem proračunu, ki ga je pripravila Severna liga. Jasno je razložil kakaj bo skupina DSL na deželi odbila proračun. Po njegovem mnenju je zelo slabo postavljen, kljentelaren in je rezal denar najšibkejšim kategorijam. Nič ne misli narediti za razvoj industrije in za nova delovna mesta. Degrassi je tudi mnenja, da takemu proračunu res ni treba nobenih amandmajev in popravkov. Treba ga je enostavno odbiti.

(MJ)

Besede z vzhodno-zahodnega roba

Občinske volitve

Na volitvah za obnovo tržaške občinske uprave so uspeli tisti, ki se niso pridružili desnonacionalni italijanski strani. T.i. liberal-nacionalni zgodovinski blok je v Trstu osvojil občinsko upravo po letu 1860. Ves čas so v tem bloku enačili Trst z agresivnim italijanstvom, vse italijansko s protislovenskim in protislovanskim in z edino mestnim, kulturnim in civiliziranim. To je bil in je res zgodovinski meščanski blok in vsakokrat, ko je možnost, da bi oblast nad mestom izgubil, postajala konkretna, so se v njegovih vrstah strnili in z vsemi sredstvi skušali in tudi uspeli to preprečiti. Tako je bilo v času naraščanja nacionalnega in socialnega spopada ob koncu preteklega stoletja, tako je bilo v letih okrog 1910, in potem v letih 1918, 1943, 1945, 1954 in še 1965 ob prvih levosredinskih upravah in po podpisu osimskih sporazumov leta 1975.

Sedaj živimo spet v takem trenutku, ko se v mestnem življenju kažejo šibkosti tega desnonacionalnega italijanskega bloka, ki pa tudi tokrat ne bo kar tako "sestopil z oblasti".

Raven vsakdanjega upravljanja mesta je pomembna. Posamezne sklepe novih odbornikov bomo morda tudi presojali različno, a odprtejša, učinkovitejša in optimistična občinska upra-

va bo veliko pripomogla k boljši klimi in odnosom v mestu.

Izid teh volitev ni le v zamenjavi občinske uprave. Je tudi izziv mestu in nam Tržačanom Slovincem: od nas zahteva, da se iz vloge ljudi v večnem obrambnem položaju, žrtve, ponižanih, prizadetih in potisnjenih v svoj kot, izvijemo v nov položaj - v vse bolj in resnično soustvarjalce mestnega življenja, protagoniste, postavljene v središča dogajanj. Zato pa bomo morali večkrat zapustiti svoje podrejene a tudi določene, predvidljive, varne položaje in se spustiti na odprto morje, izkoriščati možnosti, tvegati. Možnosti in tveganja pa pomenijo večjo mero oblasti nad lastno usodo in tudi večjo odgovornost zase in za druge. Na volitvah so bili nagrajeni tisti, ki so bili drznejši, ki so zmogli tvegati, ne da bi se sebi odujili.

Na tem razpotju ne stojimo le mi, na tem razpotju je danes cela Evropa in cel svet: ali nova sodelovanja in poti za vse k razvoju, pa čeprav s protislovji in napetimi soočaji, ali pa nove podrejenosti in izkoriščanja in novi uničujoči in kruti konflikti. Živimo torej svoj čas. Sebi in drugim, ki pripadamo v večji ali manjši meri podrejenim, emarginiranim, izkoriščanim skupinam, želim, da bi nam uspelo soustvarjati ta zgodovinski trenu-

tek. (Povedano za Radio Trst A ob imenovanju nove uprave). Manj praznično pa bi rada dodala še dvoje. Tržaško bodočnost je seveda v odpiranju k bližnjemu in daljnemu zaledju. A v to smer peljejo različne poti. So odpiranja, ki peljejo v sodelovanje in obojestranske izmenjave, druga pa je pot za nove ekonomske, kulturne, politične enostranske ekspanzije Italije na vzhod. Tudi to so nova in stara križišča naše primorske in istrske zgodovine. Novi in stari strahovi. Kaj pa slovanska nevarnost? Nekdanji diplomat Diego De Castro je te dni zapisal, da take nevarnosti vsaj v bližnjem času ni. Vem pa, da se kdo v Trstu čuti ogrožen že od slovenske javne besede ali pesmi. In ta možnost je, da se vse, kar je že dolgo slovenskega, a nevidnega v mestu, polagoma pokaže in postane vidno, slišno, otipljivo. Nekaterim se zdi, da ta sprememba že teče. Upam, da nam bo uspelo to doživljati in posredovati kot priložnost, da vsi v tem mestu polneje, svobodneje zadihamo. Za to pa vsi potrebujemo poguma in strpnosti v svojih političnih odločitvah in v drobnih dejanjih vsakdanjega življenja. Poguma in strpnosti, ki gresta v resnici skupaj, tako kot so največkrat skupaj podrejenost, pohlevnost, zaprtost, nestrpnost.

MARTA IVAŠIČ

Spoštovano uredništvo

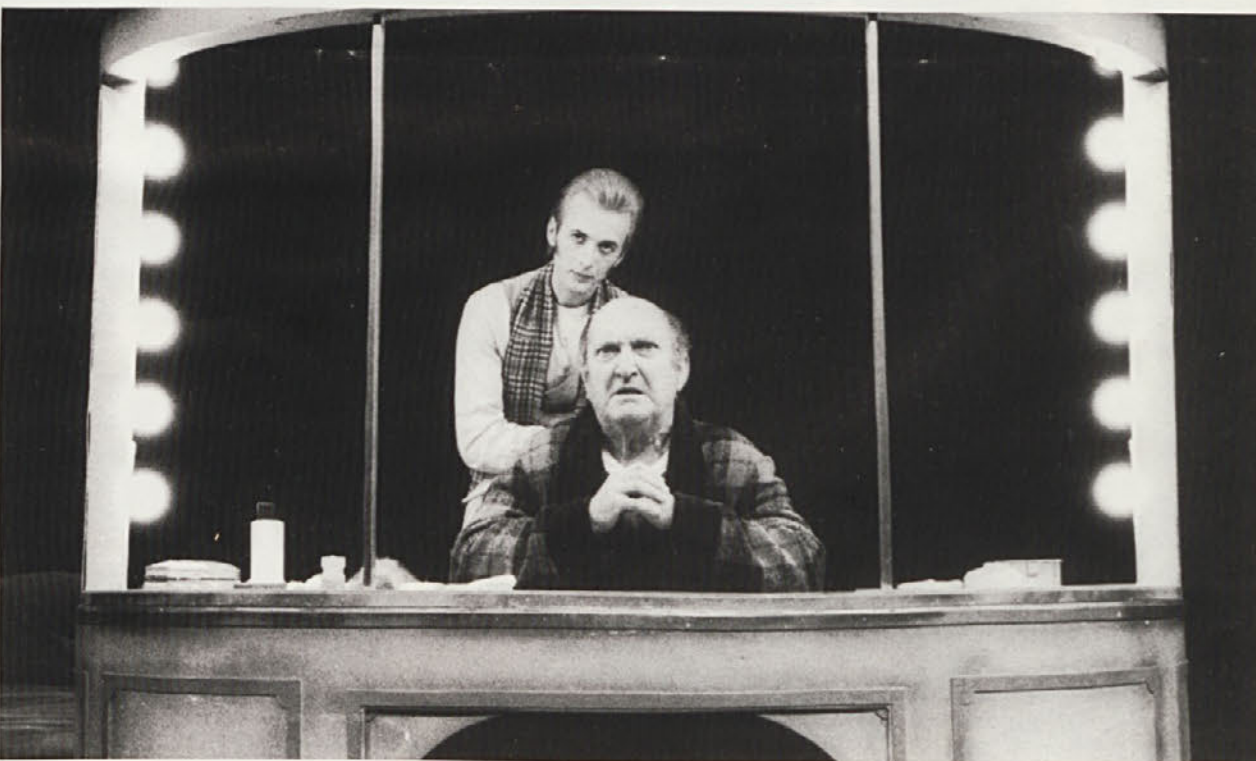
Globoko me je pretresla vest v zvezi s sežanskimi dogodki, predvsem zaradi tega, ker ni to prvič. Sem mati "najstnice", ki se kot vsi starši neprestano sooča s problemom pomanjkanja primernih prostorov, kjer bi se mladi srečevali.

Sežanski disko je postal v tem smislu prava postojanka. Dejstvo, da ga je obiskovalo toliko mladih iz zamejstva, je bilo neke vrste jamstvo za starše, da njihovi otroci prebijejo večer v družbi sošolcev, prijateljev in da so skratka na varnem.

Te občutke varnosti so primeri grobega nasilja razblinili. Pri tem pa je še en vznemirljiv aspekt. V zamejstvu se namreč stalno soočamo s problemom nestrpnosti, zato smo toliko bolj občutljivi s kakršnokoli obliko nasilja. Prepričana sem, da za fizično nasilje nikakor ne more biti opravičila in zato mislim, da morajo biti krivci zgledno kaznovani. Med našo mladino vlada sedaj neko nezaupanje v matično domovino kot pravno državo. Primeri grobega nasilja in nestrpnosti ustvarjajo v mladih, ki bodo gradili jutrišnjo Evropo, nove pregrade nezaupanja. Upam, da bodo pristojne oblasti čimprej ukrepale, tako da bomo iz zamejstva lahko ponovno prekoračili mejo z lahkim srcem, kot smo bili vajeni v preteklosti.

T.M.

Uspešna tretja predstava v SSG Harwoodov Garderober

Na sliki: Alojz Svete in Anton Petje. (Foto Kroma)

Kongres doberdobske sekcije DSL

Prejšnji teden je bil na vrsti kongres doberdobske sekcije DSL Jože Srebrnič. Na seji je bilo veliko dobre volje zaradi spodbudnih rezultatov stranke na vsedržavni ravni. Posebno je razveselila Illyjeva zmaga v Trstu. Levica ima sedaj v tržaški pokrajini v rokah vse občine in bo morala z dobrim delom dokazati, da zmaga levice ni naključje. Tajnik Nordio Gergolet je poleg tega povedal tudi, da se je politika zavezništov pozitivno obnesla in da jo bo treba še v bodoče gojiti na vseh ravneh, kajti samo ta lahko privede do zmage levice. Na dnevnem redu so bili še drugi problemi lokalne tematike, predvsem organizacijskega in političnega značaja. Novo vodstvo sekcije Jože Srebrnič sestavljajo: Nordio Gergolet (tajnik), Karel Ferletič (blagajna) in Marko Jarc (organizacija). Vse ostale funkcije so ostale potrjene.

MJ

40 let taborništva v zamejstvu

Taborniki Rodu modrega vala so tedni dni od tega slavili štiridesetletnico ustanovitve. Čestitamo!

Kdor ni bil nikoli tabornik po vsej verjetnosti misli, da je to klasična mladinska organizacija, ki se posveča mladini samo, da ji napolni prosti čas. V resnici je taborniška organizacija mnogo globlja in vsestransko vpliva na razvoj mladega človeka.

Rod modrega vala je nastal po zaslugi Draga Pahorja, ki je na začetku petdesetih let postavil temelje taborništva v zamejstvu. Iz Tržaške se je Modri val razširil na Goriško in prednost te organizacije je bila prav ta, da je tesno in vseskozi združevala in povezovala mladino iz Goriške in Tržaške.

V taborniških vrstah so se izbrusile in dorasle generacije, ki so nato prevzele odgovornosti v raznih društvih, v politiki in sorodnih organizacijah. Specifika RMV-eja je bila torej tudi ta, da je priučila svoje člane k določenim odgovornostim, ki so prišle v poštev, ko je moral član poprijeti za funkcije v domačem društvu.

Vloga tabornikov je bila tudi druga in sicer življenje v naravi in pod šotori. Geslo "Z naravo k novemu človeku" je več let zaobjemalo bistvo taborništva in Rodu modrega vala posebej.

Rod je bil od svojega začetka tesno povezan z matično domovino. Včlanjen je bil v Zvezo tabornikov Slovenije in Zvezo tabornikov Jugoslavije. V tem smislu se spomnim, da smo nekajkrat obšli nekdanjo Jugoslavijo in se udeleževali srečanj, npr. taborniškega smučarskega prvenstva na Popovi sapki v Makedoniji in na raznih izletih - srečanjih vseh tabornikov Jugoslavije.

Danes so tisti časi že zelo oddaljeni, vendar se zamejski taborniki niso nikoli izneverili svojim principom in specifikam. Ime in zastava sta ostala nedotaknjena v duhu klasičnega taborništva-gozdovništva.

V določeni meri smo bili taborniki nekoliko "konzervativni". Nepojmljivo se je drugim zdelo, da kuha-

mo z drvi in ne posegamo po plinu. Danes se vsi vračajo k temu prvotnemu bistvu gozdnosti. Nepojmljivo se je tudi zdelo, da fantje in dekleta preživijo skupaj tri tedne. Napadov na ta način skupnega življenja je bilo mnogo, celo preveč. Tudi ta tabu je danes propadel.

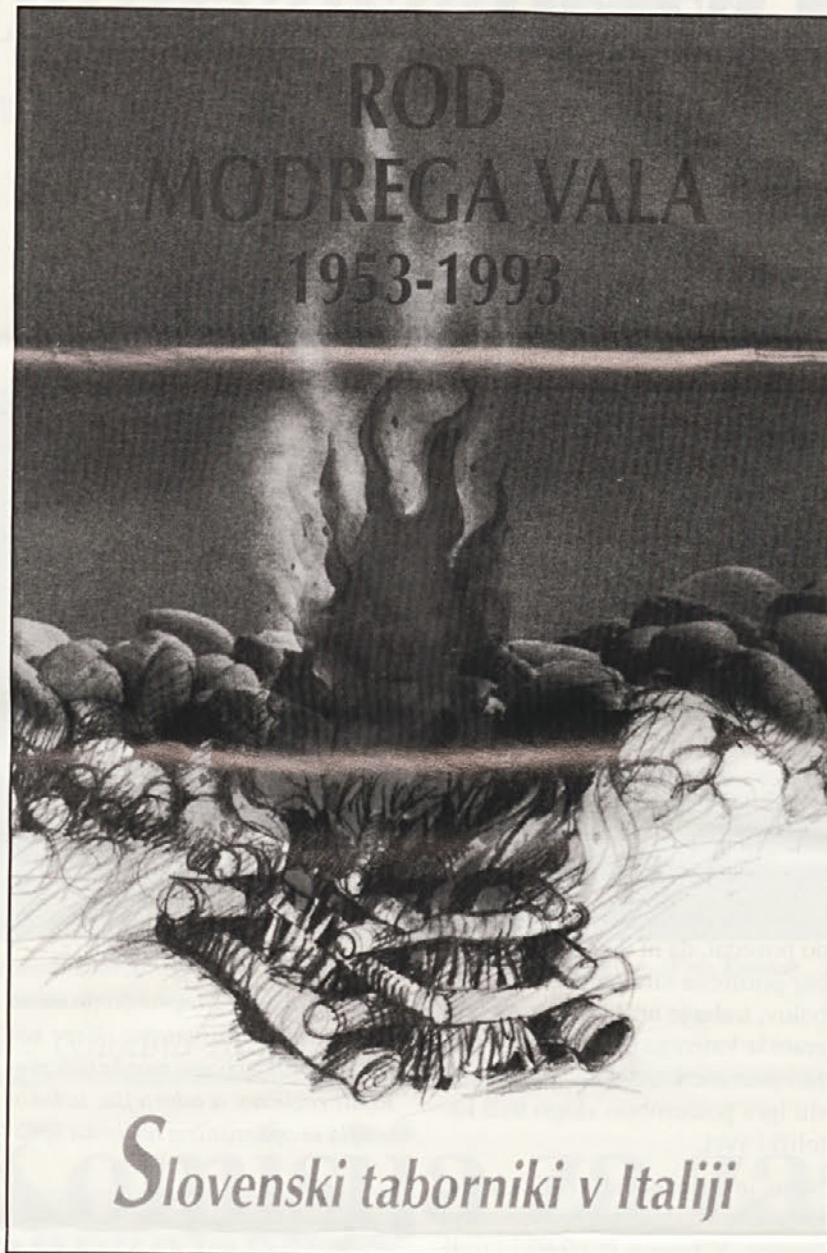
Veliko polemik je bilo okoli vloge in avtonomije Rodu modrega vala in njenega vpliva na mladino, RMV je kljub vsemu vedno ohranil svojo svobodo, tudi od krovne organizacije in to je tudi njegova velika vrlina. RMV je bil tudi jasno politično usmerjen, kar je bilo zopet tarča neverjetnih napadov. Verjetno pa je bil problem le v tem, da so bili taborniki laično usmerjeni.

Mimo vsega tega pa so taboreči uživali v stiku z naravo, gorami, rekami, gozdovi. Treba je bilo tudi delati, da se je življenje daleč od doma dobro razvijalo. Treba je bilo sekati drva za kuhinjo, pomivati posodo, pripravljati ogenj, prati perilo, hoditi po vodo za kuhinjo itd. Tudi igre in spretnosti so bile na vrsti. Pri tabornikih so se med prvimi pojavili odbojka, kajkaštvo in lokostrelstvo, kar se je potem razširilo na športna društva. Tega ni treba nikakor pozabiti.

Kdor je bil tabornik, lahko mirne duše prizna, da se je na taboru marsičesa koristnega naučil in da so mu praktične izkušnje še prav prišle v življenju.

Po slovenski osamosvojitvi so se že nekaj časa obetali hudi časi za RMV. Voja je preprečila redni tabor v Sloveniji, tradicija je bila prekinjena. Tudi odnosi so začeli postajati drugačni. Na mah je staro izginilo, pojavilo pa se je novo, nedefinirano, neznano.

Nenazadnje se prav ob štiridesetletnici poslavljaja od starostovanja Milan Pahor, ki je držal za krmilo organizacije celo dvajsetletje. Njemu grejo naše najiskrenejše čestitke, ker je vodil zamejske tabornike v mirnih in v časih hudih sprememb in negotovosti. Pahor predstavlja, tako rekoč staro gardo, klasiko taborništva. Ta celo RMV-eja pa se predstavlja povsem

nova generacija, ki bo morala z dejanji dokazati, da je kos novostim, spremembam in izzivom.

Občni zbor v Kulturnem domu

Taborniki Rodu modrega vala so proslavili svoj visok jubilej v Kulturnem domu v Trstu, kjer so poleg občnega zbora imeli tudi pester taborniški program. Po začetnih formalnostih in poročilih sta spregovorila starosta Milan Pahor in bivši starosta Edvin Švab. Svoj pozdrav so prinesle razne organizacije.

To je bil le končni del praznovanja, saj so taborniki med drugim priredili skavti razstavo o Skavtizmu in gozdnosti na Slovenskem. Poleti je po navadnem stekel jubilejni tabor pri Bovcu, ki je združil bivše člane RMV-eja.

Najizrazitejša novost je, da sta postali starosti dve ženski, kar je prekinilo dosedanje prevladovanje moških v tej funkciji. Starosti: Vlasta Jarc-Zvezda in Živka Persi-Podlasica. Načelstvo: Neva Lupinc-Malina in Janko Andolšek-Kozorog. Tajništvo Tamara Pahor-Bistra in Darja Coretti-Lisica, Blagajna: Sonja Ota-Ribica, Gospodarstvo: Lorenzo Zupin-Mrak, Boris Lutman-Kristal in Davorin Spacal-Jež. Nadzorni odbor: Boris Cauddek-Svarun, Gabrijela Prodan-Soča, Vesna Lutman-Smreka in Martina Sardo-Kopriva.

Nekaj več pozornosti je treba posvetiti dvem publikacijam, ki sta bili izdani ob jubileju.

Na prvo mesto je treba postaviti pesmarico. Taborniki radi pojejo. Naj bo slavnost ali svečanost, družabnost ali program pri tabornem ognju, je petje nerazdružljivo s taborniškim življenjem.

Taborniki RMV so izdali že več pesmaric in vse so doživele uspeh, zaradi svoje raznolikosti, priročnosti in velikega števila pesmi. Poleg taborniških je namreč veliko partizanskih in revolucionarnih pesmi v raznih jezikih. Veliko je tudi narodnih in ponarodelih pesmi, tako slovenskih, kakor italijanskih, ruskih itd. Skratka širok izbor zelo uporabnih pesmi: narodnih, ponarodelih, avtorskih in zabavne vsebine.

Pomembnejša je vsekakor brošura, ki sintetizira zgodovino RMV, v glavnih obrisih pa je to slika zamejskega

Severna liga na Goriškem

Severna liga, ki vlada na goriški Pokrajini, zopet in zopet kaže svoje pravo lice. Ni bilo dovolj, da so si predsednica in odborniki povišali plače za trikrat ali celo več. Demokristjani, ki so vladali celo povojno obdobje na Pokrajini so bili vseeno bolj skromni. Prav zato ni treba nasesti obljubam Severne lige, ker postaja pravzaprav nov režim s katerim bo težko najti skupni imenovalec. Drugo kar močno zaskrbljuje je tudi dejstvo, da se Severna liga obrača k desnici. Njihova je namreč zasluga, da so izvolili, ali skušali izvoliti misovca v deželno komisijo slovenske za slovenske šole.

Vse te cvetke, nekompetenca pri upravljanju javne imovine, vodijo v globoko razmišljanje. Severna liga se dobro zaveda svoje moči, zato si je treba pričakovati, da bo skušala vladati kar se da absolutistično. V Gorici bodo čez nekaj mesecev občinske volitve in tu bo nova preizkušnja. Levica je razdrobljena in vtopljen v boj za vrtiček (vsak za svojega), medtem, ko se Liga pripravlja, da prevzame še goriško občino. Časa za premislek je dovolj. Treba je namreč sestaviti širšo koalicijo in prepreči Ligi, da bo lahko imela v rokah oblast v najvažnejših točkah na Goriškem.

Koliko zaslužijo in v kolikšni meri so si povišali plače:

	(v milijonih lir)	prej	sedaj	polni čas	davčna prijava 1992
Preds. Marcolini	1,8	2,6	5,3	0	
Podpreds. Tirelli	1,3	1,9	3,9	2	
Odborniki Scuor	1,1	1,7	3,4	4	
Lovisoni	1,1	1,7	3,4	34	
Oblach	1,1	1,7	3,4	21	

Taborni ogenj v Dolini, 24.6.1980.

taborništva skozi povojno čas. Podatki niso zanemarljivi, saj so pričevanje o dobro organizirani mladinski organizirani mladinski organizaciji, fotografije pa jasno dokazujejo spremembe in razvoj taborniških običajev, predvsem šotorov in opreme.

V brošuri je tudi v celoti natisnjen pravilnik RMV. Dalje je govora o veččinah, taborniških zakonih, obljubi in pregled taborenj in pomembnejših akcij. Taborniki niso namreč prirejali samo tabore, temveč tudi zimske izlete in bivake, obiskali so sorodno organizacijo v Rusiji, piredili seminarje, izlet v Sovodnjah, ekološke izvidnice itd. V brošuri je tudi zarisana taborniška tranzverzala, ki se vije od severne Goriške do Lazareta. To je interna tranzverzala, ki bo morda podaljšana do Benečije.

MARKO JARC

Na sliki: Taborniki RMV v Kulturnem domu v Trstu. (Foto Kroma)